

Refugee Council help and advice

May 2008

English

አብያተ ትምህርቲ ንቆልዑ - ንሰደተኛታት ወለዲ ዝተዳለወ ሓበሬታ

- ኣብ ክሊ ዕድመ 5 ክሳብ 16 ዓመት ዝረከቡ ቆልዑ ናብ ስሩዕ ቤት ትምህርቲ ክኸዱ ዕድሜኦም 3 ዓመትን 3 ወርሒን ዘእኹሉ ህጻናት ድግ ናብ መዋእለ ህጻናት ክኸዱ መሰል ክለዎም። ስለዝኾነ ድግ ኣብ ከባቢኹም ዝርከብ ሓለፍቲ አብያተ ትምህርቲ (local education authority - LEA) ንውላድኩም ዝኸውን ቤት ትምህርቲ ክትረኽቡ ክተሓጋገዙም እዩ።
- ህጻናት ናብ ቤት ትምህርቲ ክኸዱ ብሕጊ ዝሕተት ረቂቒ ስለዝኾነ ውላድኩም ናብ ቤት ትምህርቲ ክኸዱ ምርግጋጽ ሓላፍነትኩም እዩ። ብዘይ ብቐዕ ምኽንያት ውላድኩም ትምህርቲ ዘይመሃር እንተሃልዩ ውላድኩም ወይ ንሰኹም ኣብ ሽግር ክትወድቁ ትኽእሉ ኢኹም።
- ውላድኩም ብሕግም ምኽንያት ትምህርቲ ክኸይድ ዘይክእል እንተኾይኑ፡ ኣብ ዝቐልጠፈ ግዜ ነቲ ቤት ትምህርቲ ክትሕብሩ ይግባእ።
- ኣብያተ ትምህርቲ ነናይ ነፍሲወከፈን ትምህርቲ ዝጅምራሉን ዝውድኣሉን ሰዓታት ኣለወን። ስለዝኾነ ውላድኩም ኣብ ናይ ንግሥ ሰዓታት ንምዝገባ ኣብ ግዚኡ ክርከብ ይግባእ።

ንሰኹምን እታ ቤት ትምህርትን

- ንናይ ውላድኩም መመሃራን ክትረኽቡን ብዛዕባ ዕብይቶምን ክትዘራረቡ ዕድል ክትረኽቡ፡ ናብቲ ናይ ምሽት ዝካየድ ናይ ወለዲ ኦኒባ ብምኻድ ኣብ ናይ ውላድኩም ናይ ትምህርቲ ህይወት ክትሳተፉ ብጣዕሚ ሓጋዚ እዩ። ከምእውን ኣብያተ ትምህርቲ ካብቶም ናይ ሰባት ናይ መራኽቢ ቦታታት ሓደ እዩ። እተን ኣብያተ ትምህርቲ ወለዲ ክመጽወን ምስ ወለዲ ክዛራረባ ሕጉሳት እዮን።
- ኩሉግዜ ውላድኩም ኣብ ገዛ ክሰርሑ ዝግብእ ዕድ ገዛ ክወሃቦ እዩ። እንተኸኢልኩም ነዚ ዕድ ገዛ ክሰርሑ ክትሕግዝዎምን ነዚ ዕድ ገዛ ክሰርሑ ግዜ ክትፈልጁሎምን ኣብ ግዚኡ ከምዝፈጸምዎ ድግ ከተረጋግጹ ይግባእ። እቲ ዝወሃብ ዕድ ገዛ ውላድኩም ኣብ እዋኑ ዘየረከቦ ወይ ድግ ከይወደኦ ዘረከቦ እንተኾይኑ፡ ምስ መምህሩ ኣብ ሽግር ክወድቅ ይኽእል ኢዩ።
- ንሰኹም ወይ ውላድኩም ኣብ ቤት ትምህርቲ ከሎ ሽግር እንተኣጋጠምኩም፡ ናይ ውላድኩም መመሃራን ኣሰማት ክትፈልጉዎ ይግባእ። እቶም መመሃራን ድግ ዝኾነ ዘሎ ጸገም ከዘራርብኩም ሕጉሳት እዮም።

ሕግቕ ጠባያት

- ውላድኩም እንተረቢሹ፡ ከም መቐጻዕቲ ተወሳኺ ስራሕ ወይድግ ዘይተወደኦ ስራሕ ክውድኦ ወይድም ንመምህር ክሕግዝ ኣብ ቤት ትምህርቲ ከም ዝጸንሕ ክግበር ይከኣል እዩ። እዚ ድግ መቐጻዕቲ ተባሂሉ ይጸዋዕ። ውላድኩም ክቐጻዕ እንተኾይኑ፡ እቲ መምህር ቅድሚ 24 ሰዓታት ኣቐዲሙ መተሓሳስቢ ክሰደልኩም እዩ።
- ኣካላዊ መቐጻዕቲ ብሕጊ ዝተኸልከለ ስለዝኾነ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ ኣይፍጸምን እዩ።

መሳርሒ

- ውላድኩም ናይ ቤት ትምህርቲ ዲቪዥ ክመልስ ከድልዮ ይኽእል እዩ። ነዚ ክትገዝኡ ድግ ሓገዝ ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም - ነታ ውላድኩም ዝመሃረላ ቤት ትምህርቲ ክትሓቱ ትኽእሉ ኢኹም። ከምእውን ንኣካላዊ ትምህርቲ (PE) ዝኸውን ቕድር ክዳወጉቲ ከድልዮም እዩ። እቲ ዝድለ ዲቪዥ ዘይተኸድኑ ተመሃሮ ድግ ንገዝኦም ከም ዝምለሱ ክግበር ይከኣል እዩ።

ካልኦት እገደስቲ ጽሑፋት ኣብ ዝሰዕብ መርበብ ሓበሬታ ይርከቡ፡ <http://languages.refugeecouncil.org.uk>

- ከምእውን ንውላድኩም ዝኸውን ቢሮ፣ ርሳሰ፣ መደምሰስን መስመርን ዝአመሰሉ መሰረታዊ ዝኾኑ ናውቲ ጽሕፈት ከቕርብሎም ትኽእሉ ኢኹም። ብተወሳኺ ውላድኩም ንመጻሕፍቲ፣ መትሓዚ ቢሮታትን ን PE ዝኸውን ቕደር ክዳውንቲ ክሕዘሉ ዝኽእል ቦርሳ ክድልዮ እዩ። ብዛዕባ ንውላድኩም ከተቕርብዎም ዝግበኣኩም ነገራት ብዘበለጸ ክትፈልጡ፣ ነቲ ቤት ትምህርቲ ክትውከስዎ ትኽእሉ ኢኹም።

ምሳሕ

- እቲ ናይ ውላድኩም ቤት ትምህርቲ ኣብ ናይ ምሳሕ ሰዓት ንውላድኩም ውዑይ መግቢ ከቕርብሎ እዩ። እዚ ኣገልግሎት እዚ ዑቕባ ንዝሓቱ ህጻናት ብናጻ ይወሃብ። ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ንክትጽንኡ ፍቓድ ዘለካ እንተኾይኑ ድማ ነዚ መግቢ መግዝኢ ዝኸውን ገንዘብ ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም— ብዛዕባ እዚ ጉዳይ ዝርዝር ሓበሬታ ንምርካብ ብክክብረትኩም ነታ ቤት ትምህርቲ ተወከስዎ። ከም ካልእ ኣጣራጺ ድማ፣ ንውላድኩም ናብ ቤት ትምህርቲ ሒዞም ዝኸይድ ዝሉል መግቢ ከተዳልውሉ ትኽእሉ ኢኹም።

ጉዕዞ ናብ ቤት ትምህርቲ

- ካብቲ ውላድኩም ዝመሃረሉ ቤት ትምህርቲ ርሕቕ ዝበለ ቦታ ትነብሩ እንተኾንኩም፣ ነቲ ተውጽእዎ ናይ ጉዕዞ ወጻኢታት ክኸፍለልኩም ዝኽእል ሓገዛት ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም። ብዛዕባ እዚ ጉዳይ ዝበለጸ ሓበሬታ ክትረኽቡ ነታ ቤት ትምህርቲ ወይድማ ንናይ ኣከባቢ ሓላፊ ቤት ትምህርቲ ክትውከሱ ትኽእሉ ኢኹም።

ምብኣስ (Bullying)

- ብኣካል ይኹን ብቃል ዝግበር ባእሲ ሓደ ካብቶም ጎዳእቲ ጠባዖት እዩ። ስለዝኾነ ውላድኩም ኣብ ቤት ትምህርቲ ከምዚኦም ዓይነት ጸገማት ዘጋጥሞ እንተኾይኑ፣ ንውላድኩም ወይድማ ንመምህሩ ከተዘራርብዎ ኣገዳሲ እዩ። እታ ቤት ትምህርቲ ብዛዕባዚ ናይ ምብኣስ ጠባዖት ኣመልኪታ ዘለዎ ፖሊሲታት ክትፈልጥዎን ነቲ ጸገም ምስታ ቤት ትምህርቲን መምህራንን ኮንኩም ክትፈትሑዎን ፈትኑ። ከምእውን ንዓኹምን ንውላድኩምን ደስ ዝብለኩም ናይቲ ጸገም መፍትሒ ክሰብ እትረኽቡ ከይፈራህኩም ነቲ ጉዳይ ክትከታተልዎ ይግባእ። ዝኾነ ቅር ዝብለኩም ነገር እንተሃልዩ ድማ ምክርን ሓበሬታን ክትረኽቡ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓረንትላይን ፕላስ (Parentline Plus) ባዚ ሲዲቡ ዝርከብ ሰልኪ ቁጽሪ ደዊምኩም ክትውከሱ ትኽእሉ ኢኹም። 0808 800 2222

ክንክን ቆልዑ

- ኣብ እትነብርሉ ከባቢ ኣገልግሎት ክንክን ቆልዑን ሓገዝ ሰድራቤታትን ክህሉ ይኽእል እዩ። ብዛዕባ እዞም ኣገልግሎታት ሓበሬታ ክትረኽቡ ኣብ ከባቢኹም ዝርከብ ቤት ጽሕፈት ኣገልግሎት ሓበሬታ ህጻናት (Children's Information Service) ክትውከሱ ትኽእሉ ኢኹም። ናይዚ ቤት ጽሕፈት ሰልኪ ቁጽሪ ናብ ቻይልድኬር ሊንክ (Childcare Link) ብሰልኪ ቁጽሪ 0800 234 6346 ብምድዋል ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም።